

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проекту Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу
України та інших законодавчих актів України
щодо перегляду окремих пільг з оподаткування»

1. Мета

Метою прийняття проекту Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо перегляду окремих пільг з оподаткування» є забезпечення у період дії воєнного стану умов для належного забезпечення функціонування економіки, а також належного наповнення дохідної частини бюджету за рахунок надходження митних платежів.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

З метою створення у період дії воєнного стану, введеного відповідно до Указу Президента України від 24.02.2022 № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», умов для належного забезпечення функціонування економіки, а також належного наповнення дохідної частини бюджету за рахунок надходження митних платежів потребують удосконалення окремі норми Податкового та Митного кодексів України.

Аналіз даних митної статистики щодо митних оформлень товарів, здійснених протягом дії Закону України від 24.03.2022 № 2142-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства на період дії воєнного стану» (далі – Закон № 2142) із використанням пільг зі сплати митних платежів, свідчить, що велика кількість таких товарів не є предметами першої необхідності та такими, що забезпечують безперебійну роботу економіки. Водночас такі товари завжди входили до переліку бюджетоформуючих, зокрема транспортні засоби, телефони тощо.

Так, за результатами митного оформлення громадянами транспортних засобів пільги зі сплати митних платежів за час дії Закону № 2142 становили понад 13 млрд грн, сума пільг при митному оформленні телефонів сягала понад 270 млн грн, пільги при митному оформленні одягу та взуття – понад 850 млн гривень. При цьому без сплати митних платежів оформлюють автомобілі преміум класу митною вартістю понад 1 млн гривень.

Крім того, зниження оподаткування імпорту створює для нього конкурентні переваги порівняно з продукцією, що виробляється всередині країни. У результаті вітчизняні виробники мають додаткові перешкоди для відновлення виробництва.

В умовах воєнного стану, коли Україна має консолідувати всі доходи для боротьби з агресором, запровадження пільг на імпорт товарів, що не є товарами першої необхідності і водночас є бюджетоформуючими, має бути переоцінено та переглянуто.

3. Основні положення проекту акта

Законопроектом пропонується відновити оподаткування, яке було скасовано Законом № 2142:

для товарів, що ввозяться платниками єдиного податку першої, другої та третьої групи (за даними митної статистики, в середньому щомісячні втрати доходів бюджету становлять близько 3,0 млрд грн ПДВ та ввізного мита);

для підприємств, що не сплачують ввізне мито (за даними митної статистики, в середньому щомісячні втрати доходів бюджету становлять близько 0,5 млрд грн ввізного мита);

для транспортних засобів, що ввозяться громадянами (в результаті дії звільнення від оподаткування ввізним митом, акцизним податком та ПДВ до бюджету не надійшло близько 13 млрд грн; ввезено більше 119 тисяч автомобілів; непоодинокі випадки ввезення авто преміумкласу).

Разом з тим, пропонується внести зміни до Закону України «Про збір на обов'язкове державне пенсійне страхування» для звільнення від сплати збору на обов'язкове державне страхування тих, хто набуває власності на легкові автомобілі, оснащенні виключно електричними двигунами (одним чи декількома).

4. Правові аспекти

Оснoву нормативно-правової бази у відповідній сфері правового регулювання становить Указ Президента України від 24.02.2022 № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», затверджений Законом України від 24.02.2022 № 2102-ІХ, Податковий кодекс України, Митний кодекс України, Закон України «Про збір на обов'язкове державне пенсійне страхування».

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація положень законопроекту не потребує фінансування з державного та місцевих бюджетів.

У той же час реалізація його положень дозволить, зокрема, збільшити надходження до Державного бюджету України митних платежів щонайменше на 3,5 млрд гривень щомісячно з урахуванням теперішніх темпів імпорту.

6. Позиція заінтересованих сторін

Законопроект не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку, сфери наукової та науково-технічної діяльності, соціально-трудової сфери, прав осіб з інвалідністю, функціонування і застосування української мови як державної.

Законопроект вимагає невідкладного прийняття у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України та запровадженням правового режиму воєнного стану на території України, а також нагальною необхідністю забезпечення функціонування економіки.

7. Оцінка відповідності

У законопроекті відсутні положення, що стосуються прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод, впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією, створюють підстави для дискримінації, стосуються інших ризиків та обмежень, які можуть виникнути під час реалізації акта.

Законопроект не потребує проведення громадської антикорупційної та громадської антидискримінаційної експертизи.

У законопроекті відсутні положення, що стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції.

8. Прогноз результатів

Прийняття законопроекту сприятиме створенню умов для належного забезпечення функціонування економіки, а також належного наповнення дохідної частини бюджету за рахунок надходження митних платежів.

Міністр фінансів України

Сергій МАРЧЕНКО